

ACC. N:R M. 14237: 1-3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: Skåne Upptecknare: Nils Ekström, Amiralagat. 14a, Malmö
Härad: Torna Berättare: " "
Socken: Överlöf Berättarens yrke: f. d. polisman
Uppteckningsår: 1956 Född år 1882 i Kumlatofka, Överlöfs ev.

Andrade varor vid landsbygdsverkens
matvårdsförsökning. s. 1-3. LUF 92

ACC. N:R M. 142374.

Jag får beklaga, men det bliver ej mycket jag kan meddela rörande denna frågelistan. Det är ju över 50 år sedan jag vistades på orten, så jag har givetvis ej kunnat följa med utvecklingen därstädes sedan. Vad jag här kan komma att berätta om, är endast sådana saker som stannat kvar i minnet, från den tiden jag som barn och yngling, hade min vistelse å här ifrågavarande församling. Jag skall emellertid, så gott det går, söka redogöra för vad jag känner till i hithörande ämne.

Under den tid jag hade min vistelse i trakten, fanns ingen gård som ej hade murugn och knappast heller något s.k. gatehus. Ugnen hade utbyggts från den öppna skorstenen på baksidan av boningslängan åt trädgårdssidan och sammanhängde med denna men i övrigt fristående och övertäckt med halmtak som förbundets med boningslängans tak. Taket låg dock ej direkt på murugnen, utan fanns här ett ganska rymligt tomrum.

I murugnen bakades allt bröd, som konsumerades av familjen året om. En och annan, men ej folk i allmänhet, hade skaffat sig järnspis i köket och i denna bakades då kaffebröd, vetebröd och småkakor

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf 92
/

ACC. N:R M. 14237:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

men för bakning av annat bröd användes fortfarande murugnen.

När detta upphörde eller när man övergick till att köpa bröd, kan jag ej uttala mig om, men jag förmodar, att systemet successivt förändrats, efter hand som boningslängorna om byggts eller restaurerats, då murugnarna blivit nedrivna. Att desamma ännu finns kvar å vissa gamla gårdar, har jag varit i tillfälle att få se senare, då jag varit på besök i trakten, men huruvida de fortfarande vid något tillfälle komma till användning för sitt ursprungliga ändamål, vet jag ej.

Att man slutat baka i murugnen hänger väl troligen samman med tidsutvecklingen. Förberedelserna för baket med ältningen av degen, som var ett synnerligen hårt arbete för kvinnorna, uppeldningen av ugnen, som var både ansvarsfullt och fordrade en viss vana, för att ej riskera att sätta eld på gården, bristen på arbetskraft på landet och svårigheterna för husmödrarna att kunna få hjälp i hemmen, torde väl vara en av de största orsakerna till, att man övergått till att köpa bröd från yrkesbagarna. Brödvagnarna kommer ju hem till kunderna med brödet, varför någon tidsspillan för husmodern, som säkerli-

3.

ACC. N:R M. 14237:3.

gen är tillräckligt överhopad med arbete, med att gå ut och köpa
bröd ej behöver uppstå. Högkonjunkturen med större tillgång på kon-
tanter har väl även i sin mån medverkat härtill.

Något tillfälle så en murugn rivits och ersatts med en ny, har
jag mig ej bekant. Eftersom murugnen var fristående utanför bonings-
längan och alltid vette åt "haven" /trädgården/, så blev platsen, där
ugnen varit placerad, tillagd denna.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3.